

BESLUT

RegDOSid

2014313

Datum

Ärendenummer

2008-11-25

511-693-07

BILDANDE AV NATURRESERVATET ÄLGANÄS I TINGSRYDS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Älganäs som naturreservat. Gränsen för naturreservatet skall vara fastighetsgränsen för den fastighet som kommer att bildas av de av staten inköpta delarna av Älganäs 1:2, 1:3 och 1:4 enligt bifogad karta (bilaga 1).

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Skogsstyrelsen, distrikt Kronoberg Östra, till förvaltare av reservatet.

Syftet med reservatet är att:

- bevara och utveckla en olikåldrig och varierad ädellövskog med grova träd och multnande ved
- gynna djur, växter o svampar knutna till äldre ädellövskogar och blandskogar
- bevara och vårda en lövängsrest med grova hamlade ädellövträd
- tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftsliv.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar

Anmärkning:

Uppenbar fara för reservatsbesökare orsakad av träd, grenar eller trädkronor får avhjälpas.

2. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar

Anmärkning:

Vindfalle eller döda grenar som hamnar olämpligt och påtagligt hindrar framkomlighet på stigar, vägar och i vatten får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet. Med grövre grenar avses grenar där den grövsta änden är större än 10 cm i diameter.

3. använda bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel

4. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera

5. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart

6. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten

Anmärkningar:

I. underhåll av befintliga vägar får ske
II. tillfälligt upplag för jord- och skogsbruk får ske på platser som i förväg godkänts av förvaltaren

7. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse

8. anlägga åtel

9. uppföra ny byggnad eller anläggning

Anmärkning:

Jakttorn får uppföras efter samråd med förvaltaren.

10. anlägga ny luft- eller markledning

11. anlägga väg eller parkeringsplats.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. att följande skötselåtgärder utförs inom reservatet, som erfordras för reservatets vård och skötsel:
 - Röjning, gallring
 - Avverkning
 - Slåtter/Bete
 - Hamling av träd
 - Föryngringsåtgärder
3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, strövstigar, rastplats mm
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg godkänts av Länsstyrelsen
5. användning av vägar i den utsträckning som behövs för reservatets vård och förvaltning
6. tillfälliga virkesupplag i samband med skötselåtgärder.

Utfallande virke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller förvaltaren om inget annat avtalats med fastighetsägaren.

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området (gäller för allmänheten)

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada fast naturföremål eller ytbildning t.ex. genom att gräva i mark, borra, måla, eller mejsla på berghällar och block
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
3. plocka, gräva upp eller skada ris, örter, svampar, mossor eller lavar annat än bär och matsvamp för husbehov samt enstaka exemplar av ej hotade arter för undervisning
4. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats
5. framföra eller parkera motordrivna fordon eller släpvagn på land utanför för allmänheten upplåtna vägar och parkeringsplatser
6. tälta utan förvaltarens tillstånd
7. elda annat än på iordningställda och skyltade eldplatser
8. sätta upp skylt, tavla, affisch eller liknande
9. använda området för tävlings- övnings eller lägerverksamhet utan förvaltarens tillstånd.

Från föreskrifterna under C undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

och i ortstidning. Föreskrifterna gäller även om de överklagas.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn: Älganäs
RegDOS-Id: 2014313
Län: Kronoberg
Kommun: Tingsryd
Församling: Tingsås
Läge: En halvö i östra delen av sjön Tiken, cirka 3 kmsöder om Tingsryd.
Gränser: Enligt karta, bilaga 1 i beslutet
Areal: Totalt: 100 ha Land: 48 ha
Vatten: 52 ha

Fastigheter och
markägarkategori:

Fastigheter *Markägarkategori*
Del av Älganäs Naturvårdsverket
1:2, 1:3, 1:4

Servitut: -
Sakägare: Enligt bilaga 4
Förvaltare: Skogsstyrelsen, distrikt Kronoberg
Östra
Fastighetskarta: 4E2j
Terrängkarta: 4E Tingsryd S0
Naturgeografisk re- 12 a
gion:

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Älganäs naturreservat är en skogsklädd udde i sjön Tiken söder om Tingsryd samhälle. Reservatet består av ungefär lika delar skogsmark och vatten. Skogen utgörs till stor del av ädellövskog med ek och bok som fläckvis är näringsrik. Det finns även sumpskogar, granplanteringar samt nerblåst skog. Marken är på flera ställen mycket blockrik och här och var förekommer blockhav.

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

Inom reservatet finns rester av äldre tiders odlingslandskap i form av odlingsrösen, stengärdesgårdar och grova hamlade träd. På Tegelbruksön ligger rester av en tegelugn som uppfördes omkring år 1885.

För en utförligare beskrivning av reservatet, se skötselplanen, bilaga 2

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

2003 genomfördes på uppdrag av regeringen en rikstäckande inventering av skyddsvärd statlig skog. Älganäs var ett av flera objekt i Kronobergs län som bedömdes ha så stora värden att en naturreservatsbildning var motiverat.

Naturvårdsverket köpte in området av Sveaskog 2006. Syftet med köpet var att området skall bli naturreservat. Lagfarten är dock ännu inte överförd till Naturvårdsverket.

Ett underlag till förslag till beslut och skötselplan har tagits fram av Naturcentrum AB genom Andreas Malmqvist i nära samarbete med tjänstemän på Länsstyrelsen under sommaren och hösten 2007.

Ett förslag till beslut och skötselplan har sedan upprättats av Länsstyrelsen. Sakägare har förelagts att inkomma med eventuella synpunkter/erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m fl har lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

Yttranden har inkommit från Smålands museum, Tingsryds kommun, Sveriges Geologiska Undersökningar, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Fiskeriverket, Stenfors jaktklubb samt Tingsås Hembygdsförening.

Smålands museum har genom Landsantikvarien har inget att anföra angående bildandet av nytt reservat.

Kommunstyrelsen-Tingsryds kommun har inget att erinra mot reservatsbildningen. Älganäs har goda förutsättningar att bli ett attraktivt område för friluftsliv och det är värdefullt att det kan erbjudas ett naturreservat längs cykel- och gångvägsslingan runt sjön Tiken. Föreskrifterna bör dock modifieras så att åtgärder för barkborrebekämpning kan vidtas.

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU) framför att beskrivning av geologin över området saknas i remissunderlaget och föreslår en komplettering av detta.

Geologin skapar förutsättningen för den skyddsvärda naturen i området och blocksänkorna är i sig i högst grad skyddsvärda. För förståelse av området är det väsentligt att informationsskyltar och foldrar även beskriver geologin i reservatet.

De tillstyrker bildandet av naturreservatet under förutsättning att beskrivningen av geologin tas med på informationsskyltar och i foldrar.

Naturvårdsverket avstår från att yttra sig.

Skogsstyrelsen anser att beslutet och skötselplanen är väl genomtänkta och tillstyrker bildandet. De framför vidare en del detaljsynpunkter på föreskrifternas utformning och på skötselplanen främst när det gäller skötsel av skog och ängsrester men även när det gäller parkeringsplatserna och anordningar för friluftslivet.

Fiskeriverket har ingen erinran mot förslaget.

Stenfors jaktklubb anser det viktigt för arronderingen av marken att jaktklubben får behålla den del av Älganäs som föreslås bli naturreservat. Jaktutövningen kommer naturligtvis anpassas efter de regler och förutsättningar som gäller i reservatet. Jaktklubben ser fram emot en kontakt från reservatsförvaltaren.

Tingsås Hembygdsförening finner förslaget utmärkt och ser framemot att Älganäs skall bli ett område där sockenborna kan vandra och njuta av naturen igen.

MOTIVERING

Sjön Tiken med omgivningar har uppmärksammats i länets naturvårdsprogram som ett område med stora naturvärden. Älganäs omnämns där som ett lövskogsområde med mycket ek. Tiken med omgivningar framhålls

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

dessutom som betydelsefullt för friluftslivet med dess närhet till Tingsryd.

Syftet med reservatet är främst kopplat till ädel-lövskogar och lövängsrester vilket innebär att det inte finns något hinder för att ta bort granar som kan utgöra en fara ur skadeinsektssynpunkt för grannfastigheter.

Fyra nyckelbiotoper och naturvärdesområden är registrerade i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

I översiktsplanen för Tingsryds kommun, antagen 2006-06-29, är delar av reservatet angivet som värdefull natur i enlighet med Länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Bevarandet av naturvärdena går inte att förena med ett ekonomiskt skogsbruk och ett långsiktigt skydd kan endast garanteras genom att naturreservat inrättas.

Aktiviteter som tältning, eldning mm. har begränsats eftersom sådana verksamheter skulle begränsa övriga besökares upplevelse av området.

Åverkan på levande eller döda träd och buskar är ej tillåtet eftersom det skulle kunna hota de biologiska värden som är knutna till djur- och växtlivet i området.

Utifrån de synpunkter som framförts på skötselplanen har ändringar och tillägg gjorts, i den mån de bedömts vara praktiskt genomförbara, rimliga i proportion till kostnaderna och förenliga med reservatets syfte.

Reservatets bildande står i väl samklang med riksdagens miljö kvalitetsmål Levande skogar. Bildandet av reservatet bidrar till att uppfylla delmål 1 som anger att ytterligare 900 000 ha skyddsvärd skogsmark i landet skall undantas från skogproduktion till år 2010.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Reser- vatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken samt med översiktsplanen för Tingsryds kommun.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 16 § delgivningslagen(1970:428)jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut skall ske genom kungörelse. Kungörelsen skall inom 10 dagar införas i tidningen Smålandsposten.

Delgivningen skall anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom den tiden införts i ovan nämnda tidning/ar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.g.lst.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till regeringen. Överklagandet skall dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 29 december 2008, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- Hänvisning till detta beslut, dnr 511-693-07
- Vad som skall ändras
- Namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- Eventuella handlingar som stöder överklagandet.

UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av Landshövding Kristina Alsér. I handläggningen av ärendet, i vilket

BESLUT

Datum
2008-11-25

Ärendenummer
511-693-07

Elisabet Ardö varit föredragande har också länsrådet Lennart Johansson, miljövårdsdirektören Carl-Philip Jönsson, länsjuristen Lena Stjernqvist, biträdande länsarkitekten Gunnel Henriksson, länsantikvarien Heidi Vassi samt lantbrukskonsulenten Robert Simons-son deltagit.

Kristina Alsér

Elisabet Ardö

Delgivningssätt

Beslutet skall kungöras i länets författnings-samlingar samt i Smålandsposten

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive karor
3. Sakägarförteckning
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Konsekvensutredning
6. Hur man överklagar
7. Sändlista

Karta till beslut för naturreservatet
Älganäs i Tingsryd kommun

Dnr 511-693-07

2008-11-25

 Naturreservatets gräns
 Fastighetsgränser

